

J M I N E C A

Organ de propagandă religioasă și morală
și organ informativ al AGRU-lui din Eparhia Maramureșului

Bucuroul de distribuie: Librăria Asociațiunei Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

Semănătorul.

Pilda semănătorului este pretutindeni cunoscută. Isus cel mai mare pedagog, a explicat în pilda aceasta ucenicilor neasemănat de frumos, cum cuvântul lui Dumnezeu, cuvântul vieții, de multe ori nu e luat în seamă. Să nu credem că azi sunt mai mulți decât în vremea lui Isus aceia, a căror suflet este pământ bun și roditor, în care căzând semința cuvântului aduce fructe îmbelșugate în fapte bune.

Azi, mai mult ca totdeauna, toate împrejurările sunt unite într'o simfonie diabolică, ca umplând urechile și inima noastră cu sunete pământești, melodia sângelui, și disonanțele pasiunilor să facă neauzite cuvintele eterne și dulci ale lui Dumnezeu. Ocupațiile noastre zilnice, grijile pâinii, plăcerile noastre,

patimile noastre, încă și cele mai nobile, toate sunt ocazii de a uita că avem un Stăpân suprem și o datorie supremă: de-a-L servi.

Toți simțim că nu e bine așa. Toți știm că beția simfoniei vieții este efemeră. Toți căutăm liniștirea sufletului nostru agitat și toți observăm că nu o căutăm pe calea corectă. Cu cât mai mult spunem că nu ne e frică de nimic, că noi facem cum individualitatea noastră pretinde, cum îndatoririle noastre sociale și ocupațiile noastre permit, cu atât mai mult simțim că Dumnezeu altfel ne vorbește, deși ascultând simfonia diabolică nu-L înțelegem clar. Simțim, în pauzele acestei simfonii, că ar fi bine, ca sufletul nostru să fie pământul bun care se aducă „rod întru răbdare” Simțim că valoarea vieții noastre nu o dă altceva, decât împlinirea

voinței lui Dumnezeu. Simțim că nu putem fi fericiți pe acest pământ, numai prin nădejdea vieții veșnice.

Dar nădejdea aceasta nu ne va da o ascultare glasului pământului și a sângelui. Simfonia vieții e ucigașa acestei nădejdi, deci să încetează sunetele ei. Nu vrem să auzim mai mult nici melodia monotonă a ocupațiilor zilnice, nici clarinetul ademenitor al plăcerilor, nici harpa patimilor noastre, ci ne deschidem urechile și inimile glasului care ne spune într'o cântare neînchipuit de frumoasă: și măreață: „Eu sunt Stăpânul vieții tale, pe mine să mă ascuți!”

I. B.

Pentru comitet răspunde: Titu Berinde

In țara Maramureșului.

Sunt abia câteva săptămâni de când m'am reîntors din țara voevozilor, din leagănul istoric al întemeietorilor de țară. Maramureșul, care a dat pe Dragoș și Bogdan-Vodă ca primi întemeietori ai începuturilor noastre istorice ca neam încheșat pe deplin, — ne-a chemat, prin glasul Suveranului, din diferite părți ale țării, să deschidem drum spre o viață nouă, spre o țară nouă. Am descălecat în finutul descălecătorilor, în inimi cu avântul tinereții, în minte cu aripi de visători și'n brațe cu energii dornice de-a clădi destinul neamului.

Maramureșul e așa cum l-am visat în anii adolescenței, când cutreeram cu imaginația toate finuturile acestei țări inzestrate de Pronia cerească cu frumseți legendare. Maramureșul e o cetate, în care s'au acumulat tot ce prin decursul veacurilor întunecate a fost în stare acest popor să creieze. Toată bogăția de virtuți și haruri sufletești ale înaintașilor se găsește într'o îmbinare minunată în sufletul Maramurășeanului. În toată înfățișarea sa, vorbesc deodată toate veacurile întunecate cu străfulgerări de lumină, prin cari au trecut. Spre deosebire de finuturile din jur, Maramureșul are — ca și Țara Oașului — o construcție specială, o istorie proprie, o viață aparte. Majestuoși ca niște cezari romani, dârji ca niște arcași daci, sufletul lor de un dualism ciudat se risipește într'o severitate dusă

până la cruzime. Religioși—până la un misticism excesiv chiar, sunt capabili totuși de orice acte legale ori ilegale pentru triumful dreptății.

Spre deosebire de oșeni, ca și cari sunt mai superiori și în port și în felul de viață, Maramurășenii au și minunatele lor doine, cântece și dansuri naționale neîntrecute. Iată pentru ce am spus că *Maramureșul este o cetate*, în care s'a păstrat tot ce acest neam a avut mai de preț și mai artistic. Dar trebuie să adaog cu durere: o *cetate cu porțile sfărâmate*, pentru că Maramureșul a fost invadat de un neam strein de rasa, etnicul, credința și aspirațiunile noastre, care neam răspunde la numele: *jidanii*.

Proportionalitatea în care se găesc în Maramureș față de Români, este înspăimântătoare. Numai în orașul Sighet aud că în timp ce Români sunt abia vr'o 9000, evrei trec de 18.000. Nu cred să fie în toată țara românească vr'un oraș mai închiriat jidanilor, ca orașul Sighet. În zilele de sărbători jidovești te convingi mai mult de tragedia românismului cotropit în ghiarele lui Iuda.

Cei câțiva comercianți creștini câți există de-abia își duc existența de pe-o zi pe alta. Jidanii cartelați și asociați, boicotează în modul cel mai barbar elementul românesc. La această operă criminală, mai contribuie, ca de regulă, și ticăloșia Românilor cariucid orice acțiune românească.

La Sighet există o singură librărie românească. Totuși, Români cumpără foarte mulți dela librăriile evreești. *Ba foarte mulți cumpără pe bani dela evrei, iar când nu au bani, merg la librăria Asociațiunii și cer pe credit*, pentru că să se achite apoi peste doi sau trei ani. La Sighet există un croitor eminent: Pteancu, al cărui atelier ar trebui să fie în continuă aglomerație, dar totuși intelectualii Români, continuă să-și confecționeze haine la croitori jidani. La Sighet există câțiva meseriași (cunosc cazul unui barbier român) cari sunt aproape muritori de foame. Maramureșul trece azi prin cel mai tragic proces de încătușare. Politicianii nu s'au gândit la calvarul Maramureșului. Cei câțiva bătăuși electorali cari sunt din când în când mandatarii ai poporului, n'au dat Maramurășenilor decât valuri de țuică, promisiuni și ciomege ca să-și spargă capetele la sărbătoarea alegerilor electorale. Ba se mai întâmplă că le mai fac câte-o „intervenție” la vr'un jidan, ca să-i primească în lucru cu o plată de batjocoră. Nici o incurajare pentru breasla de Români, nici un ajutor pentru acțiunile sporadice naționale; absolut nimic. Partidele se bat pe chestiuni de principii și interese egoiste, în timp ce sapă mormânt bieților Români ce așteaptă salvarea dela ele.

Mii și zeci de mii de lei, ba chiar sute de mii se cheltuiesc în propaganda electorală pe manifeste, mașini și căruțe pentru transportul cortășilor și țuică pentru alegători, iar când

este vorba de susținut o acțiune românească, bunii „patrioți” dispar ca niște fantome. Energeticul Maior Costin vrea să ridice în „Grădina Morii” un bust lui Eminescu care să trezească la viață eroică conștiințele adormite; din a cărui fulgerătoare „Doină” să cadă ca niște gloanțe în inimile indolente și vânzătoare înfricoșătoare viersuri arhaice, de un blăstem apocaliptic:

„Cine-a îndrăgît străinii,

„Mânca-i-ar inima câinii”...

„Să-i mânânce ochii— corbii,

„Să rămână 'n drum, ca orbii”

Dar pentru acest bust de-abia s'au strâns încă 2000 de lei.

În fine, peste toate acestea, mai vine încă un ghimpe: Episcopia ortodoxă a Maramurășului. Nu discut decă a fost cazul sau nu, ca să se înființeze pentru 30.—40.000 de credincioși, o episcopie, când în unele părți la Greco-Catolici, atâtea suflete sunt la un protopopiat. Nu mă interesează cine va avea onoarea de-a fi păstorul acestor suflete. Dar că se vor încerca noi convertiri, știu. Pe ce cale se vor încerca, bănuiesc. Sigur este însă că de-aici Maramurășul va avea de pierdut, nu de câștigat, pentru că luptele, pe cari le prevăd că se vor ivi, mijloacele prin cari se va încerca — să dea Dumnezeu să mint — ca să se desrădăcineze dintr'o credință a sa, acest popor al Maramurășului, toate vor fi piedeci mari în calea unificării Neamului nostru.

Iată câteva aspecte sub cari se prezintă Maramureșul inva-

dat și cotropit de străini, uitat de restul țării și batjocorit de politicieni. Nu e nimeni cine să-l plângă, să spună o vorbă pentru el, să pornească un curent de afirmare. Politica mârșavă de partid a ucis orice curaj de manifestare. Puținele acțiuni izolate sunt înăbușite de forțe misterioase. Românismul cade tot mai des sub povara crucii pe drumul Calvaric al destinului său. Nobilul Ma-

ramureș, leșgănul întemeietorilor de voievodate, este uitat și părăsit. Istoricul Maramureș e o cetate cu porțile sfărmate, în care au năvălit jidanii, politica și corupția. Dar să nu uităm că Maramureșul este al nostru și trebuie să-l descotorosim de acești trei dușmani.

Voi toți câți simțiți românește, salvați Maramureșul! Porniți și-l cuceriți...

Ion Pușcașiu

Dumnezeu este iubirea.

În anele călugărilor dominicani găsim scrise următoarele: Un profesor a deschis cursurile universității din Paris cu următoarele cuvinte: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău, din tot cugetul tău și din toate puterile tale”. Un tânăr student la auzul acestor cuvinte se sculă și părăsi sala și în tot timpul solemnităților universitare se plimbă pe coridor. Când colegii lui îl întrebară din ce pricină a părăsit sala răspunsul lui a fost: Mie mi-au ajuns cuvintele introductive ale profesorului, mai mult nu vreau să știu nici să aud, pânăcând nu voi înfăptui porunca cuprinsă în ele. Pătruns de acest gând, a devenit mai târziu călugăr dominican.

Zădarnic se luptă omul prin introducerea limbilor internaționale — latina, volapük, esperanto, indo — a delătura blestemul, care ne apasă, decând la turnul din Babilon a încer-

cat în naivitatea sa — să-L detroneze pe Dumnezeu. Omul nu înțelege pe om. O singură limbă a rămas, pe care orice ne-am o înțelege, pe care și copilul sugaci o cuprinde: limba iubirii. Pe aceasta limbă ne vorbește Dumnezeu, când ne poruncește ca, să-L iubim.

I. Să iubești pe Domnul Dumnezeuul Tău! Nopti întregi s'a rugat sărăcuțul lui Hristos pe muntele Alverna: Cine ești Tu Domnul meu prea dulce, Dumnezeuul meu? Și răspunsul: Laudă-L cu toate simțurile tale, pentru că inima ta nu-L va cuprinde nici cu cele mai înalte preemări.

1. Obiectul iubirii noastre este însuș Dumnezeu. Ne-ar fi putut da un obiect mai nobil, mai mareț, mai puternic, mai bogat, mai bun, mai mulțumitor, mai vrednic de iubire, cași propria sa persoană? Nici decum, pentru că nobilitatea pământească se reduce la abia 1000 ani, iar nobilitatea lui Dumnezeu este din vecie

2. Cine e mai mare ca Dumnezeu? — Ingerii și oamenii sunt strop de rouă și fir de praf în fața Lui.

3. Cu singurul cuvânt: „să fie” a creat cerul și pământul, un singur gest al Lui ar ajunge pentru nimicirea lumii. El este Domnul nostru absolut, pentru că El n-a creat.

4. Bogăția lui este nemărginită, căci a lui este tot ce există pe cer și pe pământ.

5. Frumusețea Lui este de nedescris. Să privim jur împrejur într-o frumoasă zi de vară, să adunăm într'un loc nenumăratele raze ale naturii. Frumusețea veșnică alui Dumnezeu, va întrece toate închipuirile noastre.

6. Și cât se poate vorbi despre bunătatea Lui! Un sfânt a condus pe un necredincios la un cerșitor orb și schilav. Ce ai face, dacă Dumnezeu Ți-ar reda cele două mâini și lumina ochilor tăi? L-ai iubi? — „L-ai iubi neșpus de mult, i-aș fi rob până la moarte”. — O, cât ar trebui să iubim noi pe Dumnezeu, căroră Dumnezeu ne-a dat ochi de văzut, picioare de umblat, mâini de lucrat și sănătate și aceste neprețuite daruri nu ni le ia, ci ni le lasă, ca zălogul iubiri sale. Isus de două ori a înmulțit în mod miraculos pâinile în pustie și ne amintim și azi de aceste minuni, deși 1905 ani au trecut de atunci. Dar uităm cu desăvârșire de aceie, că Dumnezeu în fiecare zi de trei ori ne așterne masa. Ni se pare atât de firesc aceasta, că uităm neîncetat a ne rosti rugăciunile de înainte și de după masă.

7. Este îndurător. De câte ori mi-am întors fața de la Dânsul, L-am lovit în față și de câteori am scăpat lacrimile părerii de rău, Isus de atâtea ori m-a iertat.

8. El este plin de grațitudine: nu lasă nerăsplătit nici un pahar cu apă.

9. Este vrednic de iubire. A vedea pe Dumnezeu, este veșnica fericire a sfinților, pierderea Lui este chinul veșnic al iadului.

Și acest Dumnezeu mare ne iubește pe noi. „M-a iubit pe mine și pe Sine s'a dat pentru mine” zice un sfânt. Iar sf. Pavel zice: Cu greu va muri cineva pentru un drept; pentru un binefăcător — poate — ar muri cineva. Dar Dumnezeu și-a arătat iubirea sa față de noi, că Hristos — când încă în păcate am fost — în timp hotărât a murit pentru noi.

Ne iubește atât de mult, încât Dumnezeu în noi locuiește: „cine în iubire petrece, cu Dumnezeu petrece și Dumnezeu întru El”. „Cel ce mă iubește pe mine — zice Isus — va fi iubit de Tatăl meu, cuvintele mele le va păzi și Tatăl îl va iubi pe El și la el vom veni și vom face locaș la dânsul. Așa a sosit la noi Dumnezeu și locaș și-a făcut în sufletul omului iubitor prin sf. Taină a Euharistiei.

11. Să-l iubim din toată inima. „Fiul meu, dă-mi inima ta” zice Domnul în Vechiul Testament. Nu numai inima ta de carne, inima materială, ci toate simțirile, toată căldura și toată dragostea ei. — Inima și iubi-

rea ei se explică în multe feluri. Făgăduințe deșerte, o privire aruncată spre cer, un suspin, încă nu este iubirea lui Dumnezeu. Sf. Ignatîu așa zice, că iubirea nu consistă în simțimente nici în cuvinte, ci în fapte. Inima stimulează voința, deci iubirea este: a vrea binele și a-l face.

„Nimiciți idolii voștri” — striga Moisi către Evrei, când a pogorât muntele Sina. Inima multor oameni este cași Pantheonul roman, unde senatul a ridicat statuiele celor 3000 de dumnezei recunoscuți: al averii, al desfrâului, al frumuseții trupesti, al puterii, al științei, al artei militare etc... dar lui Isus nu i-a dat loc: „Acesta este un Dumnezeu egoist, care vrea, ca numai Lui să i-se închine lumea întreagă și lângă sine nu suferă alt Dumnezeu”. Acest Dumnezeu „egoist” după judecata românilor păgâni cere să-i dăm Lui inima noastră întreagă, toate fibrele toate simțirile ei. „Cel ce-și iubește pe tată sau pe mamă mai mult decât pe mine, nu este vrednic de mine”.

Sfinții toți L-au iubit pe Dumnezeu din toată inima. „Cine mă va despărți de dragostea lui Hristos? întreabă Sf. Pavel. Sf. Francisc de Xaver într-o abundentă efuziune de dragoste strigă: Ajunge, Stăpâne, ajunge, ce va rămânea pentru veșnicie? sf. Filip din Neri aleargă în liber, ca pe câmpurile răcoroase să temperze dragostea-i arzătoare. Sunt înduioșetoare cuvintele lui Daniil Comboni, cuvinte de rămas

bun adresate tatălui său la gara din Verona, când a plecat la misiuni în Africa : Dacă aş avea 50 de tați, i-aş părăsi pentru Hristos și răspunsul tatălui : dacă a-și avea 50 de Daniili, i-aş da.

Să tubești pe Dumnezeu din tot sufletul tău. Sufletul iubind așa, se odihnește în Dumnezeu, își găsește fericirea.

Mare adâncă este sufletul. Flux și reflux neîncetat, vifor și valuri deasupra și în adâncimi. După chipul și asemănarea sa, pentru sine ne-a creat Dumnezeu și neliniștit este, sufletul nostru până nu găsește în El odihnă. Minteă cercetătoare, inima doritoare de iubire și fericire, sufletul însărcinat cu suferințe, conștiința care acuză — iată fluxul și refluxul, iată vântul producător de valuri, iată vulcanele din adâncimi ! Dumnezeu nu te înșală suflet suferind, naufragiat ! Nu este întâmplare, nu-i nesiguranță, nu cramponări de jaba, nu este suferință fără scop, numai Providență iubitoare, în brațele căreia îmi găsesc liniștea. Dacă știință și cultură, grațitudine și toate nădejtile ne părăsesc, și atunci cu noi este Dumnezeu.

Măsura iubirii este : știu să sufer pentru Dumnezeu, știu să suport umilirea ? Crucea lui Isus este dulce.

Din tot cugetul tău să iubești pe Dumnezeu.

Un călugăr iezuit bătrân — care toate cugetele și-a consacrat lui Dumnezeu, în timpul meditației cu bastonu-i lovea, rupea florile din grădină și stri-

ga : Tăceți, tăceți ! Oare ce au strigat ele sufletului meditator ? Dumnezeu ne-a creat pe noi ! Lucrurile lumești, grijile, munca, natura frumoasă, oamenii, toți sunt simulacrele lui Dumnezeu, sunt urmele pașilor săi. Când soarele răsare, dispar stelele. Când pe cerul sufletului nostru răsare credința vie și soarele iubirii, în toate locurile la Dumnezeu ne cugetăm, în toate lucrurile și în toți oamenii pe Dumnezeu îl vedem și îl căutăm.

Mulți oameni s'au îngropat de totului în pământ. Ne rugăm prea puțin și medităm și mai puțin. Ne-am materializat, de multe ori nici nu știm, pentru ce suntem pe pământ.

Din toate puterile să-L iubim. Religia noastră este religia faptelor, religia puterii. Isus zice : Tatăl meu până acuma lucrează, și eu lucrez. Și după tinerețe plină de greutate și după trei ani de glorie — a fost răstignit.

Să trăim după credința noastră, mărturiseșteți fără frică credința ! Să nu ne fie rușine de Evangelie.

Într'o carte veche sunt scrise următoarele : De de mult a apărut pe pământ o frumuseță minunată. A vrăjit atât, de mult popoarele și regii, că după ce a dispărut, popoarele s'au înarmat și s'au luptat pentru urmele picioarelor ei. Pentru lumea se răsboiesc, pentru Dumnezeu, pentru veșnicie pușini se luptă. Deși cu jumătate atâta osteneală, toți ne-am putea face sfinți căci „jugul meu este blând și sarcina mea ușoară”,

pentru că iubirea toate le îndulcește. Sf. Augustin mare durere a avut citind viața sf. Pahonie ; acești oameni neînvățați și simpli răpesc dela noi raiul, noi cu învățătura noastră rămânem robii păcatului.

„Dumnezeu este iubirea” — să-L iubim, cu simplitatea celor „săraci cu spiritul”, să nu căutăm argumente, ci să-L iubim din simplul motiv, că ne-a iubit și ne iubește.

Cronica săptămâni.

Răsboaiele din China și Spania continuă cu inversunare. În China ostile japoneze au hotărît, că vor ocupa partea chinezască a marelui oraș Sanghai. În acest scop au bombardat de multe ori acest cartier, făcând mari stricăciuni chiar și între populația civilă. În Spania, războiul face mii și mii de jertfe. Marile puteri europene și ele nu se prea înțeleg în ce privește situația din Spania. Germania și Italia sunt pentru stăpânirea lui Franco, iar Franța și Sovietele pentru guvernul din Valencia. Anglia are cuvântul deciziv și mulțumită numai politicii temperate a Angliei se mai poate opri e încăerare generală europeană. Anglia se silește, ca din chestiunea spaniolă să nu se nască un conflict european. Din acest motiv ar avea, ca să fie retrași toți străinii de pe fronturile spaniole și să se oprească ori ce fel de furnizări de armamente pentru părțile beligerante. Toate consfăturile în această direcție au dat eșec, așa că Franța e gata să-și deschidă granițele de către Spania

pentru transporturi de oameni și de armamente. Acest plan al Franței a fost supus pentru aprobare guvernului englez.

Oficiul protopopesc gr. cat. român al district. Sighet.

Nr. 478—1937.

Cătră Veneratul Cler din districtul Sighet

Prin aceste se convoacă sinodul protopopesc de toamnă pe ziua de 4 NOEMVRIE (Joi) a. crt. la orele 9 în localul „Agru”-lui (Piața Uniri Nr. 25) din Sighet.

PROGRAM:

1. La orele 8 sf. Liturghie. Înainte de Liturghie preoții se vor mărturisi. Va predica: On. ALEXANDRU CHINDRIȘ din Cornești, (supleant: On. Ioan Petrescu din Valea-Porcului).
2. Deschiderea sinodului.
3. Apel nominal.
4. Designarea membrilor verificatori.

5. Justificarea absențelor dela sinodul de primăvară.

6. Citirea și luarea la cunostință a grațios. ordin Nr. 3151 din 1937 referitor la sinodul de primăvară.

7. Citirea înalțelor ordine de interes comun și stabilirea numelui parohiilor și filiilor, în cari se află necesar a se lina misiunii în anul 1938.

8. Se va citi disertația designată pentru sinodul de toamnă. Diserant: On. GHEORGHE MOLDOVAN din Sașău, (supleant: On. Emil Lauran din Sârbi).

9. Rapoartele religioase — morale în 2 exemplare; discuție.

10. Cazul de constiință; discuție.

11. Designarea diserantului și a predicatorului pentru sinodul de primăvară an. 1938.

12. Eventuale propuneri. Inchiderea sinodului.

Dispoziții generale.

1. Rapoartele se vor înainta până la 4 Noemvrie a. crt. oficiului protopopesc, conformându-se preoții dispozițiilor în rigoare.
2. Preoții vor aduce — neconditionat — odăjdii și liturghicon.
3. Masa comună este obligatoare.

4. Preoții vor respecta punctuozitate; întârzierile se vor considera de absențe.

5. Absențele în caz de boală se vor justifica cu certificat medical.

6. Prezența membrilor clerului la acest sinod să reclame cu atât mai inadins, având de a se pertracta subiecte de mare importanță.

7. M. Onorații profesori de religie și profesorii-preoți de la școlile secundare din Sighet sunt rugați de a participa la sedința acestui sinod.

8. Cu frățească iubire sunt primiți și invitați la sedința sinodului Onorații frați preoți din district prot. Vișeu și Iza.

Sighet, la 12 Octomvrie 1937.

protopop Vicar: notar districtual:
Ștefan Popp Darie Vlad

Articolul intitulat: Câteva cuvinte despre Rozariu, apărut în numărul nostru precedent, a fost scris de prețioasa colaboratoarea noastră: O. C.

Calendar săptămânal.

17—23 Octomvrie 1937.

17. Dumineca IV. d. In. Sf. Cruci

Ap. Tit 3, 8. Evg. Luca 8, 5—15

Prof. Ozie

18. Luni Ap. și Evg. Luca † 95

19. Marți Prof. Ioil

20. Mercuri M. Artemiu † 361

21. Joi C. Ilarion

22. Vineri C. Averchie

23. Sâmbătă Ap. Iacob fr. D. † 61

8. Adevărat e cuvântul, și vreau ca acestea să le întărești, ca să poarte grijă și la fapte bune să se nevoiască cei ce au crezut lui Dumnezeu. Acestea sunt bune, și oamenilor de folos.

9. Iară de întrebările cele nebune, și de numerii neamurilor; și de certe, și de sfzile pentru lege te ferește, căci sunt nefolisitoare și deșarte.

10. De omul eretic după întâia și a doua mustrare te ferește,

11. știind, că unul ca acesta e stricat, și păcătuiește, fiind osândit prin șine însuși.

15. Și să se învețe și ai noștrii a face fapte bune, când cere lipsa, ca să nu fie fără de roadă.

Tit 3, 8—11, 15.